

ERHARDS KANIN

Af Elsebeth Korsgaard

Som underviser i dansk og samfundsfag - i dette tilfælde inden for voksenud-
dannelse: enkeltfags-HF - med en del uopfyldte intentioner om at lave forløb
i massekommunikation, kaster man sig med ildhu over enhver nyudgivelse på
området. Bo Fibigers bog "TV og politik", der omhandler fjernsynets formid-
ling af politisk information, er et af de nyeste tilbud til massekommunika-
tionsundervisningen.

Bogen kan iflg. forordet anvendes i fagene dansk og samfundsfag/samtidsori-
entering, og den henvender sig til forskellige undervisningsniveauer, såsom
folkeskole, gymnasium og højskole. Forfatteren ønsker at behandle flg.
emneområder i bogen: De politiske partiers brug af TV, vælgernes beslut-
ningsgrundlag som følge af fjernsynets centrale placering som kommunika-
tionskanal, ændringerne i den politiske kommunikationsproces, denne udvik-
lings betydning for borgerne som vælgere og som deltagere i samfundslivet i
øvrigt, og endelig hvorfor denne udvikling finder sted. Det må siges at være
en stor mundfuld i betragtning af bogens længde: 52 sider opdelt i 14 kapitler.
Selvom kvalitet ikke skal måles kvantitativt, er det indlysende, at man ikke
kan gå særligt meget i dybden med de enkelte problemstillinger på så få
sider. Bogens egne ord om det nødvendige i at inddrage supplerende materiale
bliver således meget aktuel.

Hovedvægten i bogen er lagt på behandlingen af TV-mediet og den politiske
information, mens de samfundsmæssige rammer optager mindst plads. Det er
især i afsnittene om de samfundsmæssige forhold, at bogens bredde får
konsekvenser for dens dybde, idet disse afsnit er meget overfladiske. Som
eksempel kan nævnes, at det danske samfunds udvikling fra 1960-1980 både
samfundsøkonomisk, politisk, kulturelt og socialt affærdiges på 5 sider. Når
fremstillingen af disse sammenhænge bliver overfladiske hænger det bl.a.
sammen med, at den i vidt omfang enten gengiver trivielle fakta eller
fremsætter påstande uden egentlig argumentation. Som illustration på sidst-
nævnte siges der f.eks. om kommunalreformen flg.: "... Mange mennesker

oplevede det på den måde, at de ikke længere havde indflydelse på deres egen hverdag. De nye administrationsbygninger (rådhus) blev oplevet som bureaukratiske." Ikke mere om den sag.

Når man vil behandle de samfundsmæssige sammenhænge, som har indflydelse på den politiske udvikling og TV-mediets centrale placering, er det væsentligt og nødvendigt at stikke spaden dybere, end det her er tilfældet. Væsentligt fordi analysen af TV-mediet ellers går tabt, og nødvendigt fordi undervisningen også i forbindelse med massekommunikation består i at strukturere elevernes/kursisternes ophobede og umiddelbare erfaringer eller opløse deres fastlåste normsæt (= uargumenterede påstande). Og det gøres ikke ved at gengive de førstnævnte og/eller bombardere dem med andre normsæt.

I de afsnit, som omhandler sammenhængen TV og politik, får man til gengæld megen brugbar viden om bl.a. radiatorådet, udviklingen af den politiske programflade, vægtningen mellem real- og idepolitik i de politiske programmer og ændringer i den billedlige og sproglige udformning af programmerne. Altsammen er det viden, som er nødvendig for en konkret analyse, og bogen er her udstyret med gode omend meget korte tekster, som også kan gøres til genstand for analyse.

I de direkte medieanalytiske afsnit, som først og fremmest er koncentreret om partiernes præsentationsprogrammer, findes et væld af gode indfaldsvinkler til en konkret analyse, f.eks. personvalg, rekvisitter, klipning og musik anvendelse. Undersøgelsen omfatter udover den generelle formidling af politisk information også forskellen mellem partierne. Her er mange ideer at hente, men desværre ingen forslag til selve analysegangen. Desværre, fordi det er min erfaring, at vanskeligheden ved at analysere TV ligger i at komme ud over de mere spredte iagttagelser og få etableret en sammenhængende helhedsanalyse. Retfærdigvis skal siges - som også Bo Fibiger fremhæver - at analysefeltet stort set har været uopdyrket. Desuden hæmmes analysearbejdet også af de tekniske og fysiske rammer (optagelsesmuligheder, de særlige medielokaler, de korte tidsforløb o.s.v.).

Bogen kommer endvidere ind på forholdet politik og underholdning, eller rettere hvorledes det politiske budskab bliver til underholdning bl.a. gennem

den journalistiske behandling og selektion af stoffet og scenografien i de politiske programmer. Ligeledes i disse afsnit gives der gode og relevante analyseideer, men desværre kommer det overfladiske i bogen atter til udtryk her, bl.a. sidestilles transmissoner af kriseforligsforhandlinger uden videre med kriminalfilm, og politikerne får noget lemfældigt tildelt prædikaterne helte, skurke og idoler.

Muligvis vil påstande af denne karakter rejse en debat i klassen/holdet. Bogen ønsker iflg. forordet også at virke provokerende. Problemet er blot, at det ikke er tilstrækkeligt i deciderede undervisningssammenhænge. Skal undervisningen lykkes, må den være formidlingsled mellem elev/kursisterfaringer og overordnede sammenhænge, og en debat må derfor have et solidt analytisk fundament. Det giver denne bog ikke, men det indebærer ikke, at den er dårlig, men det betyder, at dens anvendelsesområde er noget mere begrænset, end den selv opfatter sig.

Bo Fibiger: TV og politik. Kbh. 1981, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck. 52 s. kr. 48,75.

Elsebeth Korsgaard er cand.mag., og underviser ved Voksenuddannelsen, Viborg Forberedelseskursus.

